

Sendikalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Hükümlerinin Kaldırılması ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 8.4.1995 Sayı : 22252)

Kanun No
4101

Kabul Tarihi
4.4.1995

MADDE 1. – 5.5.1983 tarihli 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 2 nci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İşveren Vekili : İşveren sayılan gerçek ve tüzelkişiler ve tüzelkişiliği olmayan kamu kuruluşları adına işletmenin bütününe sevk ve idareye yetkili olanlara denilir.

MADDE 2. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sendika kurucusu olabilmek için; Türk vatandaşı, medenî hakları kullanmaya ehil ve sendikaların kurulacağı işkolunda fiilen çalışır olmak; kamu hizmetlerinden mahrum edilmemiş bulunmak; Türkçe okur-yazar olmak; zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, dolandırıcılık, hırsızlık, sahtecilik, ınancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçlarından biriyle veya herhangi bir suçtan dolayı ağır hapis veya taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis cezasına hüküm giymemiş bulunmak; Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini ahenî olarak tahrik etme suçlarından veya Türk Ceza Kanununun 312 nci maddesinin ikinci fıkrasında yazılı halkı; sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığı gözeterek kin veya düşmanlığa açıkça tahrik etme suçlarından veya Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanunun 537 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkûm olmamak şarttır.

MADDE 3. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İşçi sendikası şubesinin faaliyet sahasındaki işyerlerinde çalışan sendikalı işçi sayısı beşyüzü aştığı takdirde şube genel kurulu delege esasına göre yapılıır. Genel kurula katılacak delegeler, uyeler tarafından serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esasına göre ve sendika tuzüğündeki hükümlere göre seçilir. Şube genel kuruluna katılacak delege sayısı yüzden az ikiyuzelliden çok olmamak üzere sendika tüzüğünde belirlenir.

MADDE 4. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 11 inci maddesine bir bent eklenmiştir.

13. Delege seçiminde uyulacak esasların, kanuna aykırı olmamak üzere düzenlenmesi.

MADDE 5. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Olağan genel kurul dört yılda bir toplanır. Tüzüklerde daha kısa bir sürede toplanma öngörülebilir.

MADDE 6. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 25 inci maddesinin ikinci ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Her üye önceden bildirimde bulunmak suretiyle üyelikten çekilebilir. Çekilme bildirimini noter huzurunda münferiden kimliğin tespiti ve istifa edecek kişinin imzasının tasdiki ile olur. Çekilme bildiriminin birer örneği noterlikçe en geç üç işgünü içinde ilgili işverene, sendikaya, işyerinin bağlı bulunduğu Bölge Müdürlüğüne ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilir. Çekilme notere başvurma tarihinden itibaren bir ay sonra geçerlidir. Çekilenin bu bir aylık süre içerisinde başka bir sendikaya üye olması halinde yeni sendikaya üyeliği bu sürenin bitimi tarihinde kazanılmış sayılır.

Bağlı buldukları, kanunla kurulu kurum ve sandıklardan yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı veya toptan ödeme olarak, işten ayrılan işçilerle, işkolunu değiştiren işçilerin sendika üyeliği sona erer. Çalışmaya devam edenler hakkında bu hüküm uygulanmaz. Ancak, sendika şubesi, sendika veya konfederasyonların yönetim ve denetim kurullarındaki görevleri arasında yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı ya da toptan ödeme alan yöneticilerin sendika üyeliği, görevleri süresince ve yeniden seçildikleri sürece devam eder.

MADDE 7. 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 28. – Sendika ve konfederasyonlar Türkiye Devletinin şekline, insan haklarına saygılı, millî, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti niteliklerine; Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne; Türk Ulusuna ait egemenliğin kullanılmasının hiçbir suretle belli bir kişiye, zümreye veya sınıfa bıkılamayacağı ilkelerine; vicdan ve din özgürlüğüne; aykırı faaliyet göstermeyen uluslararası işçi ve işveren kuruluşlarına serbestçe üye olabilirler ve üyelikten çekilebilirler.

İlgili kuruluş, üye olduğu uluslararası kuruluşun tüzüğünü üye olduğu tarihi izleyen onbeş gün içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir. Üyelikten ayrılma halinde de, durumu, ayrılma tarihini izleyen onbeş gün içinde aynı Bakanlığa bildirir.

Üye olunan uluslararası kuruluşun tüzüğü birinci fıkradaki esaslara aykırı bulunduğu veya uluslararası kuruluş bu ilkelere aykırı faaliyet gösterdiği veya nitelik kazandığı takdirde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, üyeliğin iptali için sendika veya konfederasyon merkezinin bulunduğu iş mahkemesinde dava açar.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyet gösteren işçi ve işveren kuruluşları Türkiye’de kurulu konfederasyonlara üye olabilirler.

MADDE 8. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 33 üncü maddesinin yedinci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

7. Nakit mevcudunun yüzde kırkıdan fazla olmamak kaydı ile sınıflı ve iktisadî teşebbüslere yatırımlar yapmak.

MADDE 9. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 34 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Toplu iş sözleşmesi yapmak üzere yetkisi kesinleşen sendika, işyerinde işçi sayısı elliye kadar ise bir, elli bir ile yüz arasında ise en çok iki, yüz bir ile beşyüz arasında ise en çok üç, beşyüz bir ile bin arasında ise en çok dört, bin bir ile ikibin arasında ise en çok altı, ikibinden fazla ise en çok sekiz olmak üzere işyerinde çalışan üyeleri arasından işyeri sendika temsilcisi tayin ederek onbeş gün içinde kimliklerini işverene bildirir. Bunlardan biri baş temsilci olarak görevlendirilebilir.

MADDE 10. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 44 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sendika ve konfederasyonlar, gelirlerini bu Kanunda ve tüzüklerinde gösterilen faaliyetleri dışında kullanamazlar ve bağışlayamazlar. Ancak, teknik ve meslekî eğitim tesisleri yaptırılabilir.

İşçi sendika ve konfederasyonları, birinci fıkradaki harcamaların dışında ayrıca gelirlerinin en az yüzde onunu üyelerinin eğitimi ile meslekî bilgi ve tecrübelerini artırmak için kullanmak zorundadırlar.

MADDE 11. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 58 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 58. – Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin bir kişi veya zümre tarafından yönetilmesini veya sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini sağlamak veya dil, ırk, din ve mezhep ayrımı yaratmak amaçları güden veya bu yolda faaliyette bulunan sendika ve konfederasyonlar Cumhuriyet Savcısının istemi üzerine iş davalarına bakmakla görevli mahallî mahkeme kararı ile kapatılır.

Yukarıdaki fıkra uyarınca açılan davalar sebebiyle görevli mahkemeler yargılamanın her safhasında talep üzerine veya res' en sendika veya konfederasyonların faaliyetlerinin durdurulmasına ve yöneticilerinin görevlerine son verilmesine karar verebilir.

MADDE 12. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 59 uncu maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. 8 inci madde, 9 uncu maddenin dördüncü fıkrası, 22 nci maddenin dördüncü fıkrası ve 26 nci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen ilan ve bildirimleri yapmayanlara sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen asgari ücretin aylık brüt tutarının beşte birinden az olmamak üzere; 62 nci maddede belirtilen bildirim yükümlülüğüne uymayan işverenler hakkında ise, bildirilmeyen her işçi için sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen asgari ücretin aylık brüt tutarının beşte biri kadar ağır para cezasına hükmedilir.

2. 2 nci maddenin birinci ve ikinci fıkrası kapsamında olmayanlar ile 20 nci maddede belirtilen izni almadan veya 29 uncu maddenin birinci fıkrası ile dördüncü fıkrasına aykırı hareket eden işverenlere, sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen asgari ücretin aylık brüt tutarından az olmamak üzere ağır para cezasına hükmedilir.

3. 31 inci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket eden işverene, 44 üncü maddenin bir ve dördüncü fıkraları hükümlerine, 51 inci maddenin birinci fıkrası hükümlerine aykırı hareket eden sendika veya konfederasyonun sorumlu görevlilerine sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen asgari ücretin aylık brüt tutarının yarısından az olmamak üzere ağır para cezasına hükmedilir.

4. 39, 49 ve 50 nci madde hükümlerine aykırı hareket eden sendika veya konfederasyonun, tüzüğüne göre sorumlu kişileri hakkında sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen asgari ücretin aylık brüt tutarından az olmamak üzere ağır para cezasına hükmedilir.

6. 37 nci maddenin ikinci fıkrasına aykırı hareket eden sendika veya konfederasyonların sorumlu yetkililerine altı aydan bir yıla kadar hapis cezası hükmedilir.

MADDE 13. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 62 nci maddesi ve başlığı altındaki şekilde değiştirilmiştir.

İşe Alınan, Ayrılan ve Çalışması Sona Eren İşçilerin Bildirilmesi

Madde 62. – İşveren, işe aldığı veya herhangi bir nedenle hizmet akdİ sona eren işçileri, izleyen ayın 15 ine kadar aylık bildirimlerle işyerinin bağılı bulunduğu bölge müdürlüğüne ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirmek zorundadır.

MADDE 14. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununa aşağıdaki Ek 2 nci madde eklenmiştir.

EK MADDE 2. – Bu Kanunun tüm maddelerinde geçen Çalışma Bakanlığı adı, “Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı”; Bölge Çalışma Müdürlüğü ise, “Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürlüğü” olarak değıştirilmiştir.

Kaldırılan Hükümler

MADDE 15. – 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 9 uncu maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları, 21 inci maddesinin ikinci ve beşinci bentleri, 39 uncu maddesinin dördüncü fıkrası, 48 inci maddesi ile kanunun ikinci bölümünde “Geçici Hükümler” başlığı altında yer alan Geçici 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE. – Bu Kanunun yürürlüğe girdiğı tarihte faaliyette olan sendikalar altı ay içinde, kanunun yürürlük tarihi itibari ile üyelerini; sendika üye kayıt fişindeki bilgileri; noter adı ile kayıt tarih ve numarasını ve üyelerinin çalıştıkları işyerlerinin unvan ve sicil sayısını da içeren listelerle, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirirler.

İşverenler de, işyerlerinde Kanunun yürürlük tarihinde çalışan işçileri, işçi bildirim listeleriyle, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına aynı süre içinde bildirmekle yükümlüdürler.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, bu bildirimlerdeki bilgileri, kendi kayıtları ile karşılaştırır; kayıtlarda bulunmayan üyeliklerle ilgili belgeler üzerinde değıerlendirme yaparak, taraflara bildirir.

Kanunun 25 inci maddesinin ve 9 uncu maddesinin beşinci fıkraları ile geçici 4 üncü maddesinin yürürlükten kaldırıldığı tarihten önce toplanmış bulunan Genel Kurullarda Sendika ve Şube organlarına yeniden seçilenler hakkında da sözkonusu maddelerin bu Kanunla değışik yeni hükümleri uygulanır.

MADDE 16. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 17. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

<u>Cilt</u>	<u>Birleşim</u>	<u>Sayfa</u>
82	87	8
83	93	84,116:158
	94	249:251

I. – Gereğçeli 815 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 93 üncü Birleşim tutanağına bağılıdır.

II. – Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu görüşmüştür.

III. – Esas No. : 1/839